

byla-li jí při rozvrhu nejvyššího podání přikázána a vyplacena částka připadající na její právně platnou a vykonatelnou pohledávku, třebaže zástavní právo pro pohledávku Františka B-a, na níž byla nadzástavním právem zajištěna, bylo prohlášeno proti pohledávce žalobcově za bezúčinné. Prohlášení bezúčinnosti určitého právního jednání nepřekáží jeho platnosti v poměru osob na něm zúčastněných a v poměru ke třetím osobám.

Čís. 7504.

Stal-li se nejistým přijatel směnky (čl. 29 (1) čís. 1 sm. ř.), lze vydati zajišťovací směnečný příkaz i proti jeho avalistovi, nikoli však i proti ostatním spolupříjatelům směnky.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1927, Rv II 701/27.)

Směnečným zajišťovacím příkazem bylo uloženo též avalistce, by dala žalobkyni jistotu za směnečnou pohledávku, ježto příjemce, za něhož se žalovaná zaručila, se stal nejistým. K námitkám žalované ponechal procesní soud první stolice směnečný zajišťovací příkaz v platnosti, odvolací soud jej zrušil. Důvody: Ustanovení čl. 29 sm. ř. výslovně praví, že jistota může býti žádána, když příjemce upadl do konkursu nebo zastavil platy; tomu se rovná zahájení vyrovnacího řízení příjemce. Je pravda, že žalovaná je v tomto případě toliko ručitelkou ze směnky (aval), avšak i jako takovou, pokud se týká jejího směnečného závazku, stíhá ji tento zrovna tak jako příjemce, takže ji lze považovati vlastně za spolupříjemkyni. Bylo by lze tedy na ní žádati směnečnou jistotu podle téhož ustanovení směnečného řádu jen tenkrát, kdyby také jako příjemce upadla do konkursu nebo zastavila platy nebo navrhla vyrovnávací řízení. To se však v tomto případě ohledně žalované nestalo. Pro případ, že nelze dosáhnouti směnečné jistoty od příjemce, ustanovuje čl. 29 druhý odstavec sm. ř., že majitel směnky nebo indosatář smí žádati směneční jistotu od svých předchůdců. V každém případě tedy musel by žalobce jako majitel směnky napřed míti zjištěno, že od příjemce směnečné jistoty nedostane. V tomto případě však to zjištěno nebylo, poněvadž zažaloval majitel směnky o směnečnou jistotu jak příjemce, tak i ručitelku současně. Pak ovšem nemohl žádati jistoty na ručitelce i když jest ji považovati za spolupříjemkyni, nýbrž toliko na svých předchůdcích, kdyby tu nějací byli. Neboť v takovém případě úpadek nebo zastavení platů neb ohlášení vyrovnacího řízení jednoho z příjemců neopravňuje majitele směnky k tomu, by žádal směnečnou jistotu od jeho spolupříjemců neb od směnečného ručitele.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Jest nesporno, že žalovaní podepsali směnku ze dne 23. května 1927, znějící na vlastní řád žalobcův a na 7.352 Kč 60 h, splatnou dne 23. listopadu 1927, žalovaný Jaroslav O. jako příjemce, žalovaná Jana P. jako jeho ručitelka (avalistka). Není také sporno, že bylo vyhláškou krajského soudu ze dne 11. července 1927 zahájeno o jmění prvžalovaného vyrovnací řízení. Podle protestu ze dne 15. července 1927 odepřel Jaroslav O. poskytnouti žalobci žádanou jistotu, ač podle toho, co bylo uvedeno, byly splněny veškeré podmínky čl. 29 odst. 1 čís. 1 směn. ř. ve spojení s ministerským nařízením ze dne 2. listopadu 1858, čís. 198 ř. z. Žalobce domáhá se proto žalobou, by bylo směnečným příkazem uloženo jak přijateli Jaroslavu O-ovi, tak i jeho rukojmí Janě P., by jistotu žalobci zřídili rukou společnou a nedílnou. Ve sporu jde jen o to, zda mohl býti vydán zajišťovací příkaz také proti Janě P-ové jako avalistce, stal-li se nejistým přijatel Jaroslav O. Aby mohlo býti k této otázce odpověděno, jest si třeba předem ujasnití právní postavení směnečného rukojmího. Směnečný rukojmí jest především rukojmím, jeho závazek jest totožným se závazkem dlužníka, za něhož se zaručil, tedy závazkem akcesorním, kteréžto povahy nepozbývá ani tím, že podle čl. 81 směn. ř. jest avalista zavázán směnečně, t. j., že jest majiteli směnky zůstaveno na vůli, chce-li se domáhati zaplacení celého dluhu na hlavním dlužníku, či jen na ručiteli neb na obou. Změny nastavší co do závazku hlavního dlužníka působí tudíž na závazek ručitelův. Proto také zákonná opatření, jimiž má býti směnečný věřitel zabezpečen ihned, a to, pokud nedošlo k dohodě o jiném způsobu zajištění, složením k soudu hotových peněz (srovnej čl. 25 druhý odstavec a 29 druhý odstavec směn. ř.) — musí nutně již vzhledem k akcesorní povaze závazku rukojmího působiti také proti tomuto. V tom právě tkví rozdíl jednak v poměru mezi hlavním dlužníkem a rukojmím a v poměru několika přímých dlužníků, přijatelů, jednak v poměru obou těchto skupin k směnečnému věřiteli. Věřitel nemůže žádati jistotu podle čl. 29 směn. ř. od ostatních z několika přijatelů směnky, stal-li se nejistým jen některý z nich, poněvadž závazky několika přijatelů jsou zcela samostatné a na sobě nezávislé, kdežto při rukojmím jde o závazek totožný se závazkem dlužníka, za něhož se zaručil. Proto mohl žalobce vyčkati, by se obrátil na své předchůdce, když se mu nedostalo jistoty od přijatele směnky Jaroslava O-a, jak patrně z protestu, a domáhati se složení jistoty také od ručitelky a nemusil ani vymáhati jistotu exekucí proti hlavnímu dlužníku (Jaroslavu O-ovi) na základě právoplatného zajišťovacího příkazu.

Čís. 7505.

Do usnesení pozůstalostního soudu, jímž bylo odepřeno schválení kupní smlouvy ohledně nemovitosti, patřící do pozůstalosti, není oprávněna si stěžovati druhá smluvní strana.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1927, R I 878/27.)